

Hacettepe Üniversitesi Öğrencilerinin Psikolojik Danışma Yardımı Almaya ve Bu Yardımın Sunulduğu Birimlere İlişkin Görüşleri

Seval KIZILDAĞ¹, Selen DEMİRTAŞ ZORBAZ², Dilek GENÇTANIRIM³
&
Fatma ARICI⁴

Özet- Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin aldıkları psikolojik danışma yardımı, psikolojik danışma ve rehberlik servislerinin fiziki ortamları ve psikolojik danışma yardımı alma hakkındaki görüşlerini ortaya koymaktır. Çalışmanın araştırma grubunu 2010-2011 öğretim yılı güz döneminde Hacettepe Üniversitesi'nde öğrenim görmekte olan 403 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma verilerinin elde edilmesinde araştırmacılar tarafından geliştirilen dört bölüm ve 23 maddeden oluşan bir anket kullanılmıştır. Bu anket aracılığıyla toplanan veriler üzerinde betimsel analiz yapılmıştır. Analiz sonucunda elde edilen bulgulara göre, üniversite öğrencilerinin psikolojik danışma yardımına ihtiyaçları olmalarına rağmen yardım almak için başvurma oranlarının düşük olduğu görülmüştür. Ayrıca, fiziki özellikleri açısından da psikolojik danışma yardımı alınan birimin açık renk duvarlar olması ve az eşya ile döşenmesinin tercih edildiği gözlenmiştir. Buradan hareketle araştırmanın bulguları tartışılarak gelecekte yapılabilecek araştırmalara yönelik önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Üniversite öğrencileri, psikolojik danışma birimi, psikolojik danışma yardımı alma

Abstract- *Hacettepe University Students' Perceptions of Getting Psychological Counseling Help And The Units Which Provide The Help.* The purpose of this study is to examine the university students' views on psychological counseling help, their expectations from Psychological Counseling and Guidance services' physical environments, and their perceptions of getting psychological counseling help. With this purpose, the research group of this study is consisted of 413 Hacettepe University students who are taking courses in 2010-2011 Fall term. In order to get research data, a survey with 23 questions is applied. The frequency analyze is applied to the data collected from the university students by using the survey which has 4 parts. Based on the research's findings, it is examined that although they need to get psychological counseling help, their proportion of applying for getting this help is low. Also, they prefer the counseling rooms with light colors and less furniture. The findings of this research are discussed as a base for future researches.

Keywords: *University students, psychological counseling unit, psychological counseling help*

Giriş

Amerikan Psikolojik Danışma Derneği (American Counseling Association) (1997) psikolojik danışmayı; ruh sağlığı, psikoloji ve gelişim ilkelerinin bilişsel, duyuşsal, davranışsal ve etkileşimsel müdahale stratejileri aracılığıyla, bireyin iyi oluşu, kişisel ve mesleki gelişimi, patoloji konularını içerecek şekilde tanımlamaktadır. Buradan hareketle, psikolojik danışma hizmetlerinin bireyin içinde bulunduğu gelişimsel döneme bağlı olarak karşısına çıkan engellerle baş edebilmesinde ve yaşam koşullarına uyum sağlayabilmesinde önemli bir işleve sahip olduğu söylenebilir. Gelişimsel bir dönem olarak üniversite yılları, bireyin kendisiyle uyumu ve yaşadığı sosyal çevreye etkin katılımı açısından kritik bir niteliğe sahiptir ve yaşanan psikolojik ve sosyal değişimler gencin yaşamında birçok güçlüğü de beraberinde getirebilir.

Üniversite yıllarındaki bir birey, bağımsız hareket edebilme, kendi gizil güçlerini fark etme, kendini geliştirme, meslek sahibi olma, yaşam standartlarını zenginleştirme ve bir sonraki gelişim dönemine hazırlanma sürecindedir. Söz konusu aşama birey için belirsizlik ve tedirginlik yaratabileceğinden farklı problemler ortaya çıkabilir. Örneğin, Özbay (1996) "Türkiye'de genel olarak üniversite öğrencilerinin akademik ve mesleki, sosyal uyum, depresyon vb. türde problemlerinin olduğunu" ifade etmektedir. Koç, Avşaroğlu ve Sezer'e (2004) göre ayrıca, "üniversite öğrencileri kimlik arayışı ve yaşam felsefesi oluşturma, yakın ilişki kurma, evlilik kararı alma gibi gelişimsel görevlerini de yerine getirmek durumundadırlar." Sorumlulukları ve karşılaştıkları güçlükler arasında bocalama yaşayan

¹ Arş. Gör., Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bilim Dalı, kizildag@hacettepe.edu.tr

² Arş. Gör., Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bilim Dalı, selendemirtas@hacettepe.edu.tr

³ Yrd. Doç. Dr. Ahi Evran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Psikolojik Danışma ve Rehberlik Anabilim Dalı digenc@gmail.com

⁴ Arş. Gör., Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bilim Dalı, farici@hacettepe.edu.tr

gençler, ruh sağlığı açısından risk grubunu oluşturmaktadır. Örneğin, Deniz, Avşaroğlu ve Hamarta'ya (2004) göre “depresyon, üniversite öğrencileri arasında sıklıkla karşılaşılan psikolojik bir rahatsızlıktır.” Pektaş ve Bilge'ye (2007) göre “üniversite öğrencilerinde arkadaşlık ilişkileri, kız-erkek arkadaşlıklarının kurulması, parasal ve okulla ilgili sorunlar diğer problemlerden kimi zaman daha ön plana çıkmaktadır.” Bu sebeple psikolojik danışma hizmetleri üniversite öğrencileri için önemli bir ihtiyaçtır. Yerin Güneri'ye (2006) göre, “üniversite öğrencilerinin üniversite ortamlarından karşılaştıkları güçlüklerle baş etmelerinde bu ortamlardan alabilecekleri yardımın önemi büyüktür, işlevseldir.”

Güneri ve Aydın (2010) tarafından kişisel sosyal, akademik ve mesleki alanlardaki ihtiyaçlarını belirlemek amacıyla 1276 üniversite öğrencisi üzerinde yapılan çalışmada, öğrencilerin daha çok mesleki konularda psikolojik yardıma ihtiyaç duydukları gözlenmiştir. Taştan ve Çürükvelioğlu (2010) tarafından Kırıkkale Üniversitesi öğrencilerinin problem alanlarını ve bu öğrencilerin psikolojik danışma biriminden beklentilerini belirlemek amacıyla yapılan çalışmada, öğrencilerin genel olarak aile ve arkadaşları ile iletişim kurmada sıkıntı yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte öğrencilerin genel olarak üniversiteye uyum sağlama, gelecek kaygısı taşıma vb. konularda problemlere sahip oldukları bulgusu elde edilmiştir. Turan ve Erdur (2010) tarafından 610 üniversite öğrencisi üzerinde yapılan başka bir çalışmada ise kız öğrencilerin psikolojik yardım almaya ilişkin tutumlarında içsel çalışan modeller açısından farklılık olduğu gözlenmiştir.

Türkiye’de yüksek öğretim kurumlarında psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri, 1982 yılında, 2457 sayılı YÖK kanununun 124 sayılı “yükseköğretim kurumlarının idari teşkilatı hakkındaki kanun hükmünde kararname”ye dayalı olarak Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı kapsamında örgütlenmiştir. Hizmetler, 2880 sayılı YÖK kanunu ile 46. ve 47. Maddeleri uyarınca hükme bağlanmış ve bu yasaya bağlı olarak çıkarılan yönetmelikte yürütülmesi gereken başlıca hizmet alanları; sağlık, spor, sosyal, kültürel hizmetler ve son olarak psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri biçiminde sıralanmıştır. Söz konusu yönetmelikte psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri yasal olarak tanımlanmasına rağmen, uygulamada nitelik ve nicelik açısından hedeflenen düzeyde gerekli ihtiyacı karşılayamamaktadır. Bir diğer deyişle, Türkiye’de psikolojik danışma ve rehberlik hizmetini sunabilecek yeterli sayıda ve yetişmiş uzman personelin olmayışı, bu hizmetlerin öneminin yeterince anlaşılabilmesi, teknolojik ve ekonomik kaynakların yetersizliği nedeniyle yürütülen hizmetlerin istenen seviyeye ulaşmamasına neden olmaktadır.

Türküm'e (2007) göre “Türkiye’deki üniversitelerde psikolojik yardım hizmetleri yaygın olarak Sağlık, Kültür ve Spor Daireleri Başkanlıklarına bağlı olarak kurulmuş olup psikiyatri/psikolojik danışma birimlerinde yürütülmektedir.” Üniversite öğrencilerinin psikolojik ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik kurulan psikolojik danışma hizmetlerinin verildiği birimler özellikle uygulamada önemli işlevlere sahiptirler. Bu birimlerin doğrudan, öğrencinin sıkıntısını ortadan kaldırmaya yönelik bir amacı olmasının yanı sıra, birimden hizmet almış öğrencilerin genel olarak psikolojik ihtiyaçlarının örüntüsünün belirlenmesi, buna ilişkin gerekli önlemlerin alınması ve söz konusu verilerin gelecekteki çalışmalara ve düzenlemelere dayanak oluşturması işlevi de bulunmaktadır. Bishop'a (2006) göre “bu birimler, bireylerin ortaya çıkan krizlerle baş edilebilmesinde ve diğer birimlerle işbirliği yapılmasında önemli işlevlere sahip kurumsal bir kaynak olarak kabul edilmektedir”. Söz konusu hizmetler bazı üniversitelerde bağımsız merkez kimliğindeki birimler tarafından sunulsa da, çoğunlukla PDR lisans programlarının son sınıflarında ya da lisansüstü programların süpervizyon amaçlı uygulama derslerinde öğrenciler tarafından sunulmaktadır. Bu şekilde verilen hizmetler de ders amaçlı olduğundan sunulduğu dönemin süresi ile sınırlı kalmakta ve süreklilik sağlanamamaktadır. Böylelikle, ihtiyaç duyan öğrencilerin bu hizmetten yararlanma güçlükleri ortaya çıkmaktadır.

Üniversite öğrencilerinin, üniversitelerde sunulan psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine duydukları ihtiyaç düzeyi, değişen toplumsal ve teknolojik gelişmelere paralel olarak farklılaşmaktadır. Aynı zamanda her üniversite, kendine özgü yapısından dolayı da bu hizmetin gerekliliğini farklı düzeylerde hissetmektedir. Genel anlamda üniversite öğrencilerinin psikolojik yardım alma ihtiyacı hissetmelerine rağmen bu hizmetten yararlanmaya yönelik birtakım benzer örüntüleri sergiledikleri ve psikolojik danışma yardımı almaktan kaçındıkları görülmektedir. Literatürde psikolojik danışma yardımı almanın cinsiyete ve daha önceden psikolojik danışma hizmeti alıp almama durumuna göre farklılık gösterdiğine ilişkin bulgular bulunmaktadır. Örneğin, Egisdö ve Gerstein (2009) kadınların erkeklere nazaran daha fazla psikolojik danışma yardımından faydalandıkları, bununla birlikte daha önceden psikolojik danışma yardımı alma durumunun bu yardımdan tekrar faydalanma sürecinde kolaylaştırıcı bir role sahip olduğunu belirtmektedirler. Türküm'ün (2007) de belirttiği üzere, “psikolojik yardım almaktan kaçınma sebepleri, kişilik veya kişisel özelliklerin, problemin niteliğinin, yaşanan kültürün veya toplumsal yapının etkisiyle değişebilmektedir”. Kendini saklama çabaları, psikolojik yardım almaya ilişkin olumsuz tutum ve yardımdan gerçekdışı beklentiler söz konusu sebeplere örnek olarak gösterilebilir.

Dolayısıyla, öğrencilerin bu hizmetlerin doğasını anlamaya yönelik bilgilendirme hizmetlerine ihtiyaç duydukları açık bir biçimde ifade edilebilir.

Yukarıda sıralanan bilgilerin yanı sıra, öğrencilerin psikolojik danışma servislerini kullanma/yardım alma olasılığı, psikolojik danışman becerilerinden ve psikolojik yardımın sunulduğu fiziki ortamdan etkilenebilmektedir. Ching (1996) ve Venolia (1988), fiziki ortamın önemli değişkenleri olarak aksesuar, renk, mobilya, oda dekorasyonu, ışıklandırma, koku, ses, doku, ısı düzeyinin yardım almaya ilişkin tutumda belirleyici olduğunu belirlemiştirler (Akt., Pressly ve Heesacker, 2001). Haigh'e (2008) göre, "genelde fiziki ortamlar duygu ve davranışları etkilemekle birlikte nasıl konuşulacağını bile belirleyebilmektedirler". Ayrıca empatik, güvenilir, içten olma vb. psikolojik danışman özellikleri de psikolojik danışma sürecini çekici kılmaktadır. Bu bağlamda hem bu hizmeti sunan uzmanların hem de hizmetin sunulduğu birimlerin belirli nitelikleri taşıması beklenmektedir.

Sonuç olarak, içinde buldukları dönem itibarıyla yeni durum ve değişikliklerle karşı karşıya olan üniversite öğrencileri, eğitimi süresince çeşitli problem alanlarına yönelik etkili problem çözme becerileri geliştirmek durumundadırlar. Bireyin psikolojik danışma yardımı almaya ilişkin olumlu algı ve gerçekçi beklentiler oluşturması ve yardım alma davranışında bulunması, bu becerilerin geliştirilmesinde önemli rol oynamaktadır. Bu açıdan, üniversite öğrencilerinin psikolojik danışma yardımı almaya ilişkin görüş ve beklentilerini ortaya koyacak teorik ve uygulama araştırmalarına; yardımın istenilir düzeyde sağlanmasına yönelik politik ve ekonomik kaynakların yeniden değerlendirilmesine ve yapılandırılmasına ihtiyaç vardır. Bu çalışmada da bu ihtiyacın karşılanmasına yönelik olarak bulguların ortaya konulması hedeflenmiştir. Söz konusu hedef doğrultusunda, hem daha önceden psikolojik danışma yardımı almış ve süreci bilen hem de daha önce herhangi bir psikolojik danışma yardımı almamış olan üniversite öğrencilerinin psikolojik yardıma ilişkin görüşleri ve bu yardımın alındığı merkezlere ilişkin beklentileri ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada;

- Psikolojik danışma yardımı alan üniversite öğrencilerinin bu yardım hakkındaki görüşlerini,
- Psikolojik danışma yardımı alan ve almayan üniversite öğrencilerinin psikolojik danışma ve rehberlik servislerinin fiziki ortamlarına ilişkin beklentilerini,
- Psikolojik danışma yardımı alan ve almayan üniversite öğrencilerinin psikolojik danışma yardımı almaya ilişkin görüşlerini ortaya koymak amaçlanmıştır.

Araştırmanın Yöntemi

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2010–2011 güz döneminde Hacettepe Üniversitesi'nde öğrenimlerine devam eden toplam 403 öğrenci oluşturmuştur. Bu öğrencilerin cinsiyet, sınıf ve devam ettikleri fakülterlere göre dağılımları Tablo 1'de verilmiştir. Çalışmaya katılan öğrencilerin 53'ü daha önce psikolojik danışma yardımı almış, diğerleri ise almamıştır. Araştırmanın birinci amacı sadece yardım alan öğrencilerin verilerine dayalı olarak analiz edilmiş; ikinci amaç ise hem yardım alan hem de yardım almayan öğrencilerden oluşan grubun verilerine dayalı olarak analiz edilmiştir.

Tablo 1: Katılımcıların cinsiyet, sınıf ve fakülterine göre dağılımları

Değişken	F	%
Cinsiyet		
Kadın	268	66,5
Erkek	135	33,5
Sınıf		
1.sınıf	78	19,4
2.sınıf	180	44,7
3.sınıf	46	11,4
4.sınıf	99	24,6
Fakülte		
Eğitim	136	33,7
Fen	57	14,1
Edebiyat	129	32,0
Mühendislik	48	11,9
Sağlık Bilimleri	33	8,2
Toplam	403	100,0

Veri Toplama Aracı

Bu araştırmada, öğrencilerin psikolojik danışma yardımı konusundaki genel bilgilerini, bu yardımı aldıkları fiziki ortama ilişkin beklentilerini ve psikolojik danışma yardımı almaya ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla araştırmacılar tarafından hazırlanan ve dört bölümden oluşan 23 soruluk bir anket kullanılmıştır. Anketin ilk bölümünde demografik bilgiler, ikinci bölümünde psikolojik danışma yardımı alan öğrencilerin aldıkları yardıma ilişkin görüşleri, üçüncü bölümünde öğrencilerin psikolojik danışma ve rehberlik servislerinin fiziki ortamlarına ilişkin beklentileri ve dördüncü bölümünde öğrencilerin psikolojik danışma yardımı almaya ilişkin görüşlerine yönelik sorular yer almaktadır.

Demografik bilgilerden oluşan birinci bölümde, öğrencilerin cinsiyeti, sınıfları, fakülteleri ve kaldıkları yer gibi kişisel sorular yer almaktadır. Psikolojik danışma yardımı alan öğrencilerin aldıkları yardıma ilişkin görüşlerinden oluşan ikinci bölümde, yardımın türü, yardımı nereden ve kimden aldıkları, yardım alınabileceğine ilişkin bilgiyi kimden aldıkları, yardımı hangi amaçla ve ne kadar süre aldıkları, yardımdan memnun kalıp kalmadıkları gibi sorular yer almaktadır. Anketin üçüncü bölümünde ise, yardım alınan yerin fiziki ortamının nasıl olmasını istedikleri, ortamda ne gibi araç-gereçlerin bulunması gerektiği, yardım alınan yerin kaçınıcı katta olmasını istedikleri, yardım alınan yerin üniversitenin neresinde olmasını tercih ettikleri gibi sorularla psikolojik danışma ve rehberlik servislerinin fiziki ortamlarına ilişkin beklentileri alınmıştır. Dördüncü ve son bölümde ise, sorunla karşılaştıklarında kimden yardım aldıkları, psikolojik danışma oturumlarının kayıt altına alınmasından rahatsız olup olmadıkları, psikolojik danışma ve rehberlik servislerinin gerekli olup olmadığı, bu yardımı almaya onlara engel teşkil edecek bir şey olup olmadığı, psikolojik danışmanın cinsiyetinin önemli olup olmadığı, hangi problemle karşılaştıklarında psikolojik danışma almaktan çekinecekleri ve psikolojik danışmandan ne gibi özellikler bekledikleri gibi sorular yer almıştır.

Anketin geliştirilmesi sürecinde, 30 öğrenciyle yapılan görüşmede öğrencilere psikolojik danışma ve rehberlik servisinden görüşleri ve bu servisten beklentileri sorulmuş; alınan yanıtlar doğrultusunda anket maddeleri oluşturulmuştur. Anketin kapsam geçerliliğini sağlamak amacıyla ilgili kuramsal yapı çerçevesinde ve öğrenci görüşlerinden yararlanılarak hazırlanan madde havuzunda yer alan anket maddeleri psikolojik danışma ve rehberlik alanından en az yüksek lisans derecesine sahip dört uzman tarafından incelenmiştir. Uzmanlardan gelen öneriler doğrultusunda bazı maddeler çıkarılmış, bazıları ise yeniden düzenlenerek ankete 23 sorudan oluşan son hali verilmiştir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma kapsamında geliştirilen anket 2010–2011 öğretim yılı güz döneminde Hacettepe Üniversitesi'nin belirtilen fakültelerinde uygulama yapılacak dersin öğretim elemanlarından/ üyelerinden izin alınarak ders saatlerinde grup halinde uygulanmıştır. Uygulama öncesinde öğrencilere araştırma konusunda gerekli açıklamalar yapılmıştır. Elde edilen veriler bilgisayar ortamına aktarılmış ve SPSS 18.0 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmanın amacı doğrultusunda verilerin analizinde betimsel istatistik kullanılmış ve frekans ve yüzde değerleri hesaplanarak bulgular tablolar halinde sunulmuştur.

Bulgular

Bu araştırmanın bulguları araştırmacılar tarafından geliştirilen anket sonucunda elde edilmiştir. Anketin üç bölümüne ait bulgular aşağıda verilmiştir.

1. Psikolojik Danışma Yardımı Alan Öğrencilerin Aldıkları Yardıma İlişkin Görüşleri

Araştırmaya katılan öğrencilerden 350'si (%86,8) daha önce psikolojik danışma yardımı almadıklarını ifade ederken, 53'ü (%13,2) daha önce bu hizmetten yararlanmışlardır. Psikolojik danışma hizmetinden yararlananların cinsiyet olarak farklılıklarına bakıldığında yardımı alanların daha çok kadın (%84,9) oldukları görülmektedir. Tek örneklem ki-kare testi sonucuna göre cinsiyetler arasında gözlenen fark anlamlı bulunmuştur ($p=.002$, $p<.05$) Ardından öğrencilere aldıkları yardımın türü ve bu yardımı nereden ve kimden aldıkları sorulmuştur. Öğrencilerin bu sorulara verdikleri yanıtlar Tablo 2'de açıklanmıştır. Tablo 2'de görüldüğü gibi psikolojik danışma yardımı alan 53 öğrenciden 36'sı (%67,9) bireysel psikolojik danışma, 17'si (%32,1) grupta psikolojik danışma yardımından yararlanmıştır. Ayrıca öğrencilerin bu yardımı aldıkları birimlere bakıldığında öğrencilerden 23'ünün (%43) psikolojik danışma ve rehberlik servisinden, 11'inin (%20,8) öğrenci sağlık merkezinden, 3'ünün (%5,7) psikoloji bölümünden yardım aldıkları, geriye kalan 16 öğrencinin (%30,2) ise başka birimlerden yardım aldıkları görülmektedir.

Tablo 2: Üniversite Öğrencilerinin aldıkları yardım türleri, yardımı nereden ve kimden aldıkları

Aldığınız psikolojik danışma yardımının türünü belirtiniz.	F	%
Bireysel psikolojik danışma	36	67,9
Grupla psikolojik danışma	17	32,1
Psikolojik danışma yardımını nereden aldınız?		
Sağlık Merkezi (Medikososyal)	11	20,8
Psikolojik Danışma ve Rehberlik Servisi	23	43,4
Psikoloji Bölümü	3	5,7
Diğer	16	30,2
Psikolojik danışma yardımını kimden aldınız?		
Lisans öğrencisi	32	60,4
Yüksek lisans /doktora öğrencisi	1	1,9
Sağlık merkezi çalışanı (Psikolog, Psikolojik danışman vb.)	11	20,8
Öğretim Elemanı	9	17,0
Toplam	53	100,0

Üniversite yaşamında psikolojik danışma yardımından yararlanan öğrencilerin bu hizmeti varlığından nasıl haberdar olduklarını belirlemek amacıyla yardımın varlığına ilişkin bilgiye nasıl ulaştıkları sorulmuş ve elde edilen bulgular Tablo 3'te açıklanmıştır. Tablo 3'te görüldüğü gibi daha önce psikolojik danışma yardımı alan öğrencilerin 26'sı (%49,1) böyle bir yardımın varlığını arkadaşlarından, 15'i (%28,3) akademik danışmanından, 4'ü (7,5) tanıtıcı materyallerden, 1'i (%1,9) sosyal medyadan, 5'i (9,4) ise diğer kaynaklardan öğrendiklerini belirtmişlerdir. Geriye kalan 2 öğrenci (3,8) ise böyle bir hizmetin varlığından haberdar olmadığını ifade etmiştir.

Tablo 3: Üniversite öğrencilerinin psikolojik danışma yardımından haberdar olma kaynakları

Üniversitenizde psikolojik danışma yardımını olduğuna ilişkin bilgiyi nereden edindiniz?	F	%
Arkadaşlar	26	49,1
Sosyal medya (internet, tv, gazete vb.)	1	1,9
Akademik danışman	15	28,3
Afiş, broşür vb. tanıtıcı materyaller	4	7,5
Böyle bir yardım hizmetinin verildiğini bilmiyorum	2	3,8
Diğer	5	9,4
Toplam	53	100,0

Öğrencilerin psikolojik danışma yardımını hangi amaçla aldıklarına ilişkin bilgiler ise Tablo 4'te verilmiştir. Tablo 4'te görüldüğü gibi öğrencilerin 38'i (%71,7) kişisel; 9'u (%17) eğitsel; 1'i (%1,9) mesleki ve 3'ü (%5,7) diğer nedenlerle psikolojik danışma yardımına başvurduklarını ifade etmişlerdir. Öğrencilerden 2'si (3,8) ise bu soruyu yanıtlamamıştır. Cinsiyete göre psikolojik danışma yardımı alma amaçları arasında anlamlı fark çıkmamıştır ($p=.843$, $p>.05$).

Tablo 4: Üniversite öğrencilerinin psikolojik danışma yardımı alma amaçları

Psikolojik danışma yardımını hangi amaçla aldınız?	F	%
Eğitsel	9	17,0
Mesleki	1	1,9
Kişisel	38	71,7
Diğer	3	5,7
Toplam	51	96,2
Boş	2	3,8
Toplam	53	100,0

2. Öğrencilerin Psikolojik Danışma ve Rehberlik Servislerinin Fiziki Ortamdan Beklentilerine İlişkin Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde öğrencilerin psikolojik danışma yardımı aldıkları mekanla ilgili beklentilerine ilişkin sorulara verdikleri yanıtlar açıklanmıştır. Öğrencilerin psikolojik danışma yardımı aldıkları yerin nasıl olmasını beklediklerine ilişkin soruya verdikleri yanıtlar Tablo 5'te yer almıştır.

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN PSİKOLOJİK DANIŞMA YARDIMINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Araştırmaya katılan öğrencilerden 400'ü (%99,3) bu soruya yanıt vermiş, 3'ü (%0,7) ise bu soruyu yanıtlamamıştır. Tablo 5'te görüldüğü gibi öğrencilerden 202'si (%50,1) psikolojik danışma hizmetini aldıkları mekanın açık renk ve az eşya, 145'i (%36) canlı renk ve az eşya, 17'si (%4,2) canlı renk ve çok eşya, 14'ü (%3,5) açık renk ve çok eşya, 14'ü (%3,5) karışık desen bulunan, 8 (%2) öğrenci ise diğer özellikleri taşıyan mekanları tercih ettiklerini belirtmişlerdir.

Tablo 5: Üniversite öğrencilerinin psikolojik danışma hizmeti aldıkları fiziki ortama ilişkin beklentileri

Psikolojik danışma hizmeti aldığımız fiziki ortamın nasıl olmasını istersiniz?

	F	%
Açık renk ve az eşya	202	50,1
Canlı renk ve az eşya		
Açık renk ve çok eşya	145	36,0
Canlı renk ve çok eşya	14	3,5
Karışık desen	17	4,2
Diğer	14	3,5
Toplam	8	2,0
Boş	400	99,3
	3	,7
Toplam	403	100,0

Tablo 6'da ise öğrencilerin psikolojik danışma yardımı aldıkları mekânda ne tür araç gereç bulunmasını istediklerine yönelik beklentilerine yer verilmiştir. Buna göre, öğrencilerden 87'si (%21,6) dekoratif eşyaların; 77'si (%19,1) masa, sehpa gibi mobilyaların; 51'i (%12,7) teknolojik araç ve gereçlerin; 14'ü (%3,5) ise farklı eşyaların bulunmasını beklediklerini ifade etmişlerdir. Ki-kare testi sonuçlarına göre cinsiyete göre üniversite öğrencilerinin psikolojik danışma servislerinde olmasını istedikleri araç ve gereçlere yönelik beklentilerindeki fark anlamlıdır ($p=.000$, $p<.05$).

Tablo 6: Üniversite öğrencilerinin psikolojik danışma servislerinde olmasını istedikleri araç ve gereçlere yönelik beklentileri

Psikolojik danışma hizmeti aldığımız fiziki ortamda ne gibi eşyaların olmasını istersiniz?

	F	%
Teknolojik araç ve gereçler (tv, kamera, dvd vb.)	51	12,7
Vazo, çerçeve, biblo vb. dekoratif eşyalar	87	21,6
Masa, sehpa gibi mobilyalar	77	19,1
Minder, halı vb. eşyalar	14	3,5
Diğer	400	99,3
Toplam	3	,7
Boş		
Toplam	403	100,0

Öğrencilerin psikolojik danışma hizmeti sunulan birimin üniversite içindeki yerine yönelik beklentilerine ilişkin bulgular da Tablo 7'de açıklanmıştır. Tablo 7'de görüldüğü gibi öğrencilerden 202'si (%50,1) kampüs içinde bir binadan, 108'i (%26,8) kampüs dışında bir binadan, 72'si (%17,9) sağlık merkezinden bu yardımı almak istediklerini belirtirken; 18 öğrenci (%4,5) tercihini "diğer" olarak işaretlemiştir.

Tablo 7: Üniversite öğrencilerinin psikolojik danışma servisinin yerine ilişkin beklentileri

Üniversitede psikolojik danışma hizmeti aldığımız birimin nerede olmasını tercih edersiniz?

	F	%
Kampus dışı	108	26,8
Kampus içi bina		
Sağlık merkezi	202	50,1
Diğer	72	17,9
Toplam	18	4,5
Boş	400	99,3
	3	,7
Toplam	403	100,0

3. Öğrencilerin Psikolojik Danışma Yardımı Almaya İlişkin Algıları ile İlgili Bulgular

Araştırmanın son bölümünde ise öğrencilerin psikolojik danışma yardımı almaya ilişkin algılarına yönelik sorulara verdikleri yanıtlar açıklanmıştır. Burada öğrencilere ilk olarak baş etmekte güçlük yaşadıkları bir sorun karşısında ilk olarak kimden yardım almayı tercih ettikleri sorulmuştur. Öğrencilerin yanıtları, Tablo 8’de açıklanmıştır. Tablo 8’de görüldüğü gibi bir sorun karşısında öğrencilerden 157’si (%39) ilk olarak ailelerinden; 173’ü (% 42,9) arkadaşlarından; 18’i (% 4,5) profesyonel bir kişiden; 9’u (% 2,2) diğer kaynaklardan yardım almayı tercih ettiklerini belirtirken, 46 öğrenci (%11,4) yardım almayı tercih etmediklerini belirtmişlerdir. Cinsiyete göre yardım almayı tercih ettikleri kaynaklara bakıldığında kadınlar daha çok aileden, erkekler ise daha çok arkadaştan destek aldıklarını ifade etmişlerdir. Ki-kare test sonuçlarına göre bu fark anlamlı bulunmuştur ($p=.037$, $p < .05$).

Tablo 8: Üniversite öğrencilerinin yardım almayı tercih ettikleri yerler

Baş etmekte güçlük yaşadığınız bir sorun karşısında ilk olarak kimden yardım almayı tercih edersiniz?	F	%
Aile	157	39,0
Arkadaş	173	42,9
Profesyonel destek (psikolojik danışman, psikolog, psikiyatr vd.)	18	4,5
Yardım almayı tercih etmem	46	11,4
Diğer	9	2,2
Toplam	403	100,0

Ayrıca araştırmanın bu bölümünde öğrencilere üniversite kampusu içinde psikolojik danışma ve rehberlik merkezini gerekli görüp görmedikleri sorulmuş ve buna ilişkin yanıtlar Tablo 9’da verilmiştir. Tabloda da görüldüğü gibi öğrencilerden 348’i (%95,3) bu soruya “evet”; 17’si (%4,2) ise “hayır” yanıtı vermiştir.

Tablo 9: Üniversite öğrencilerinin Psikolojik Danışma ve Rehberlik Merkezi’nin gerekliliğine ilişkin düşünceleri

Üniversite kampus içinde Psikolojik Danışma ve Rehberlik Merkezi gerekli midir?	F	%
Evet	384	95,3
Hayır	17	4,2
Toplam	401	99,5
Boş	2	,5
Toplam	403	100,0

Tablo 10 ve Tablo 11’de ise öğrencilerin psikolojik danışma yardımı almasına neyin engel olabileceğine ilişkin görüşleri ve yardım almaya çekinmelerine neden olabilecek problemlere yer verilmiştir. Tablo 10’da görüldüğü gibi öğrencilerden 211’i (%52,4) bu duruma ilişkin herhangi bir engel bulunmadığını; 80’i (%19,9) birisi tarafından zorla psikolojik danışma almaya yönlendirilmenin; 63’ü (15,6) dalga geçilme ya da alay konusu olmanın; 32’si (%7,9) etiketlenme korkusunun; 17’si (%4,2) ise diğer nedenlerin onlar için psikolojik danışma yardımı almada bir engel teşkil edebileceğini ifade etmişlerdir.

Tablo 10: Üniversite öğrencilerini psikolojik danışma yardımı almaya engel teşkil edebilecek durumlar

Psikolojik danışma yardımı almanızda sizin için engel teşkil edebilecek durum ne olabilir?	F	%
Dalga geçilme, alay konusu olma	63	15,6
Etiketleme korkusu	32	7,9
Birisi tarafından zorla yönlendirildiğimde	80	19,9
Hiçbir şey engel teşkil etmez	211	52,4
Diğer	17	4,2
Toplam	403	100,0

Tablo 11’de görüldüğü gibi öğrencilerden 172’si (%42,7) cinsel yaşamlarıyla; 51’i (%12,7) kişilikleriyle; 22’si (%5,5) karşı cinsle; 54’ü (%13,4) ailevi; 30’u (%7,4) değer ve inançlarıyla; 66’sı (%16,4) diğer konularla ilgili problemlerinden dolayı psikolojik danışma yardımı almaktan çekindiklerini

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN PSİKOLOJİK DANIŞMA YARDIMINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

ifade etmişlerdir. Kadınlar daha çok cinsel hayat ve karşı cinsle ilgili konuları, erkekler daha çok ailevi konuları paylaşmaya çekindiklerini belirtmişlerdir. Ki-kare testi sonuçlarına göre bu fark anlamlı bulunmuştur ($p=.014$, $p<.05$).

Tablo 11: Üniversite öğrencilerinin psikolojik danışma yardımı almaya çekinmesine neden olabilecek problemler

Hangi problem karşısında psikolojik danışma yardımı almaktan çekinirsiniz?	F	%
Cinsel hayatımla ilgili problemler	172	42,7
Kişiliğimle ilgili problemler (çekingenlik, karamsarlık, kararsızlık vb.)	51	12,7
Karşı cinsle ilgili problemler	22	5,5
Ailevi problemler	54	13,4
Değer ve inançlarımla ilgili problemler (dini, kültürel vb.)	30	7,4
Diğer	66	16,4
Boş	8	2,0
Toplam	403	100,0

Araştırmada son olarak öğrencilere psikolojik danışma yardımı aldıkları/alacakları kişinin hangi özelliklere sahip olmasını istedikleri sorulmuş ve yanıtlar Tablo13'te açıklanmıştır. Buna göre, 250 kez güvenilir olma, 194 kez içtenlik ve empatik olma; 138 kez dürüst olma; 135 kez sempatik olma; 115 kez etkin dinleyici olma; 69 kez anlayışlı olma; 44 kez hoşgörülü olma; 38 kez koşulsuz kabul eden olma özellikleri seçilmiştir.

Tablo 13: Psikolojik Danışmanın Kişilik Özellikleri

Psikolojik danışma yardımı aldığımız / alacağımız kişi aşağıdakilerden hangi özelliklere sahip olmalıdır?	f	%
Empatik	194	16,1
Sempatik	135	11,2
Koşulsuz kabul	38	3,1
İçten	194	16,1
Dürüst	138	11,4
Güvenilir	250	20,7
Anlayışlı	69	5,7
Etkin dinleyici	115	9,5
Hoşgörülü	44	3,6
Diğer	4	,3
Toplam	1181	97,8

Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmanın ilk bölümünde üniversite öğrencilerinin aldıkları psikolojik danışma yardımına ilişkin görüşleri sunulmuştur. Çalışmaya katılan öğrencilerden %87'si daha önce psikolojik danışma yardımı almaz iken, %13'ü bu yardımdan yararlanmışlardır. Araştırmanın bu bulgusu üniversite öğrencileri arasında psikolojik danışma hizmetinden yararlanma oranının düşük olduğunu göstermektedir. Üniversite öğrencileri üzerinde yapılan çalışmalar bu dönemdeki kişilerin yaşadıkları mesleki, sosyal ve kişisel problemlerden dolayı psikolojik danışma yardımına oldukça ihtiyaç duyduklarını ortaya koymaktadır (Koç, Avşaroğlu ve Sezer, 2004; Özbay, 1996). Bu nedenle araştırmadan elde edilen bu bulgu kişilerin psikolojik danışma yardımına ihtiyaçları var iken yardım almadıklarını/alamadıklarını gösterebilir. Bu durum, kişilerin nereden yardım alabilecekleri konusundaki bilgilerinin yeterli olmayışı, yardım alma konusunda çevrelerinde yeterince desteklenmemeleri ya da yardım aldıklarında toplum tarafından sorunlu bir birey olarak değerlendirilme kaygısı taşımalarından kaynaklanabilir.

Bu çalışmada elde edilen bir diğer bulgu ise, kadın katılımcıların erkeklere oranla daha fazla psikolojik destek almalarıdır. Kadın ve erkeklerin psikolojik yardım almaya ilişkin tutumlarını değerlendirmeye yönelik literatür incelendiğinde de benzer bir sonuçla karşılaşılmaktadır. Kadınların psikolojik yardım almaya yönelik tutumları erkeklere oranla daha olumludur (Türküm, 2005; Özbay, Terzi, Erkan ve Cihangir Çankaya, 2011). Bu durum, kadına ve erkeğe yüklenen toplumsal cinsiyet rolleri bağlamında değerlendirilebilir. Özellikle ataerkilliğin bir göstergesi olarak erkeklerin güçlü olma,

duygularını paylaşmama gibi nedenlerle psikolojik yardım aramaktan kaçındıkları görülmektedir. Bu doğrultuda üniversite öğrencilerinin cinsiyet farklılıkları gözetilmeden psikolojik yardım aramaya teşvik edilmesi ile, öğrencilerin ihtiyaç duydukları yardımı sağlamalarının yanı sıra toplumdaki cinsiyet temelli kalıp yargıların da değişmesine katkıda bulunulacağı düşünülmektedir.

Çalışmadan elde edilen bir diğer bulgu da, üniversite öğrencilerinin psikolojik danışma yardımını öncelikli olarak Psikolojik Danışma ve Rehberlik Servisi ve Sağlık Merkezlerinden ve çoğunlukla da lisans öğrencileri ile sağlık merkezi çalışanlarından aldıklarını ifade etmeleridir. Daha önce ifade edildiği gibi Türkiye’de yükseköğretimde psikolojik danışma yardımı Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlıklarına bağlı olan birimler tarafından yürütülmektedir (Türküm, 2007). Dolayısıyla bu hizmetlerin sunulmasında adı geçen birimler üniversite yaşamında öğrencilerin psikolojik ihtiyaçlarının karşılanmasında oldukça önem taşımaktadır.

Psikolojik danışma yardımı alan öğrencilerin bu yardımdan haberdar olma oranlarına bakıldığında; arkadaş (%44) etkisinin önemli düzeyde olduğu gözlenmiştir. Ergenliğin son döneminde ya da yetişkinliğin ilk yıllarında olan üniversite öğrencileri arasında arkadaş çevresinin önemli bir etkisi olduğu söylenebilir. Bu nedenle psikolojik danışma hizmetlerinin öğrencilere tanıtılmasında akranların önemli bir kaynak olduğu ve bu çerçevede konu hakkında yapılacak çalışmalarda akranlarla işbirliğinin gerekliliği ifade edilebilir. Öğrencilerin haber alma kaynaklarının ikincisinin ise akademik danışmanları olduğu görülmektedir. Akademik danışmanların bu konuda bilgilendirilmelerinin öğrencilerine bilgi sağlamaları açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Özellikle oryantasyon çalışmalarında psikolojik danışma hizmetlerinin ve kaynaklarının tanıtılmasına yer verilebilir.

Araştırmanın önemli bulgularından biri de, psikolojik danışma yardımı alan bireylerin psikolojik danışmaya mesleki ihtiyaçlarla başvurmadığıdır. Psikolojik danışma yardımı alma amaçlarına bakıldığında; kişisel-sosyal ihtiyaçların (%74) birinci sırada olduğu görülmektedir. Üniversite öğrencilerinin en sık karşılaştığı sorunlar incelendiğinde, daha çok bireysel sorunlar ön plana çıkmakta, onun ardından eğitsel sorunlar gelmektedir. Bunun nedeni, Hacettepe Üniversitesi’nde bir Kariyer Merkezi’nin bulunmaması ve öğrencilerin bu tür danışma yardımını PDR Servisinden alabileceklerini bilmemelerinden kaynaklanıyor olabileceği gibi kişisel-sosyal ihtiyaçların daha acil olduğu ve eğitsel ya da mesleki ihtiyaçların ertelenmesi gibi nedenlerden de kaynaklanıyor olabilir. Bu nedenle konu hakkında yapılacak yeni çalışmalarla duruma daha da netlik kazandırılabilir. Cinsiyet açısından öğrencilerin psikolojik yardım alma amaçları arasında anlamlı farklılık bulunmaması ise katılımcıların aynı gelişim döneminde bulunmaları, benzer yaşam koşullarına sahip olmalarına bağlanabilir. Başka bir ifade ile gelişimsel ve sosyal açıdan benzer özellikler taşıdıklarından her iki cinsiyette de benzer sorunlar yaşanmaktadır. Örneğin, bu dönemdeki hem kadın hem de erkekler için karşı cinsle yaşanan duygusal problemler, akademik yaşamdaki güçlükler, gelecek kaygısı yaşamlarında öne çıkan ortak problem alanlarıdır.

Üniversite öğrencilerinin yardım aldıkları psikolojik danışma biriminin fiziksel özelliklerine ilişkin beklentilerine bakıldığında; öğrencilerin öncelikli olarak açık renk ve az eşyayı tercih ettikleri görülmektedir. Bilindiği gibi az uyarıcının bulunduğu ve açık renk olan mekanlar bireylerin duygusal olarak rahatlamalarına ve kendilerini daha iyi ifade edebilmelerine olanak sağlamaktadır. Bu bağlamda, öğrencilerin bu ifadeleri psikolojik danışma hizmeti sunulan birimlerin fiziki koşullarının oluşturulmasında önemli görülmektedir. Ayrıca bu çalışmadan elde edilen bir diğer bulguyu da öğrencilerin psikolojik danışma odalarında çoğunlukla (%21,6) vazo, çerçeve gibi dekoratif eşyaların bulunması ve bunun yanı sıra masa, sandalye, sehpa gibi mobilyaların yer alması yönündeki tercihleri (%19,1) oluşturmaktadır. Buna göre, psikolojik danışma odalarının öğrencilerin beklentileri yönünde düzenlenmesinin onların bu hizmetten sağlayacağı yarara önemli ölçüde katkılar sağlayacağı düşünülebilir.

Öğrencilerin psikolojik danışma hizmeti sunulan birimin üniversite içindeki yerine yönelik beklentilerine ilişkin bulgulara bakıldığında ise, araştırmaya katılan öğrencilerin yarısının (%50,1) kampus içinde bir binayı; diğerlerinin ise farklı oranlarda başka seçenekleri tercih ettikleri görülmektedir. Ülkemizde kampus alanları çoğunlukla şehir merkezlerinden uzak olan yerlere kurulmakta ve bu alanlarda öğrencilerin ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik olarak planlamalar yapılmaktadır. Psikolojik danışma hizmetinde ulaşılabilirlik önemli bir nitelik taşımaktadır. Öğrencilerin ihtiyaç duyduklarında kolaylıkla bu birimlere erişmelerine olanak sağlamak adına kampus içinde bir binada psikolojik danışma hizmetinin sunulmasının oldukça önemli olduğu düşünülmektedir. Ülkemizdeki mevcut koşullarda da bu hizmetler, sunulduğu üniversitelerde (ODTÜ, Hacettepe, Ankara gibi) kampus içinde bir binada sürdürülmektedir. Sonuç olarak, çalışmadan elde edilen bu bulgu psikolojik danışma merkezi bulunmayan üniversitelerde bu hizmetin kurulmasına yönelik olarak yapılacak çalışmalarda binanın seçiminde bu özelliğin dikkate alınması açısından önemli olabilir.

Daha önce ifade edildiği gibi araştırmanın son bölümünde ise öğrencilerin psikolojik danışma yardımı almaya ilişkin algılarına yönelik yanıtları incelenmiştir. Burada öğrenciler, yaşadıkları bir sorun karşısında öncelikle arkadaşlarının, ardından ailelerinin desteğine başvurduklarını ifade etmişlerdir. Ancak bu durum cinsiyetler açısından farklılık göstermektedir. Kadınlar için aile birinci sırada destek kaynağı olarak yer alırken, erkeklerde arkadaşlar birinci sırada yer almaktadır. Cinsiyetler arasındaki bu farklılık kültürel yapıya bağlı olarak toplumsal cinsiyet rolleri ile açıklanabilir. Cinsiyetler arasındaki farklılığın yanı sıra, aile ve arkadaşların öğrenciler için bir sorunla karşılaştıklarında desteğine başvurdukları birinci sırada yer alan kaynaklar olduğu ifade edilebilir. Buradan hareketle psikolojik danışma hizmetlerinin tanıtılmasında ve yaygınlaştırılmasında bu kaynakların etkin olarak kullanılması önerilebilir. Başka bir ifade ile ailelerin bu hizmetler konusunda eğitilmesi, akranlar aracılığıyla gençlere ulaşılması gençlerin ihtiyaç duyduklarında bu hizmete yönelmeleri konusunda cesaretlendirici olabilir.

Araştırmada elde edilen bir diğer bulgu ise, çalışmaya katılan öğrencilerin %95'inin Psikolojik Danışma ve Rehberlik Servislerinin üniversitede gerekli olduğunu ifade etmeleridir. Yükseköğretim döneminde olan gençler mesleğe hazırlanma, kariyer gelişimi, eş seçimi, ailelerinden bağımsız olarak yaşama gibi birçok duygusal sorunla aynı anda yüzleşebilmektedir. Gelişimsel ve sosyal açıdan yaşanan bu güçlüklerden dolayı psikolojik danışma hizmeti bu dönemdeki gençler için önemli bir ihtiyaçtır. Böylelikle yükseköğretim kurumlarında bu hizmetlerin daha yaygın ve sistematik hale getirilmesine ihtiyaç olduğu söylenebilir.

Öğrenciler, psikolojik danışma yardımı almaya engelleri olmadığını (%52) belirtmelerine rağmen, bu hizmetten yararlanma oranının (%14) çok düşük olduğu görülmektedir. Daha önce de belirtildiği gibi öğrencileri yönlendirme ve psikolojik yardım alma konusunda yeterli desteğin olmadığı söylenebilir. Ayrıca öğrencilerin bu hizmeti yeterince tanımadıklarından sahip oldukları önyargıların da bu hizmetten yararlanmalarının önündeki bir diğer engel olarak düşünülebilir. Bu nedenle, öğrencileri psikolojik danışma hizmetinden yararlanmaya cesaretlendirici çalışmalara, projelere ihtiyaç duyulmaktadır.

Öğrencilerin psikolojik danışma sürecinde konuşmaktan çekindikleri konuların en başında cinsel problemlerin gelmesi, cinsel konuların eğitim düzeyi yüksek olan üniversite öğrencileri arasında bile hala tabu olduğu şeklinde yorumlanabilir. Bununla birlikte paylaşmaktan çekindikleri konuların en sonunda karşı cinsle ilgili problemlerin olması; üniversite ortamında romantik ilişkilerin yaşanmasının ve paylaşılmasının daha kabul edilebilir olması hatta desteklenmesi psikolojik danışma sürecinde daha rahat ifade edilmesinde etkili olduğu düşünülebilir. Ayrıca cinsiyete göre, kadın ve erkeklerin psikolojik danışma sürecinde çekindikleri konuların farklılaştığı görülmektedir. Kadınlar cinsel konuları konuşmaktan çekinirken; erkekler ailevi konuları konuşmaktan çekinmektedirler. Bu durum toplumsal cinsiyet rollerine bağlı olarak Türk kültüründe kadınların cinsellikle ilgili konuşmalarının uygun bulunmaması ile açıklanabilir.

Öğrencilerin psikolojik danışma yardımı aldıkları/alacakları kişinin sahip olması gereken becerilere ilişkin bulgular arasında en çok sırasıyla “güvenilir, empatik olma, içtenlik” özelliklerinin tercih edildiği gözlenmiştir. Bunun yanı sıra “koşulsuz kabul, hoşgörülü ve anlayışlı olma” özelliklerinin ise en az tercih edilen psikolojik danışman özellikleri olduğu araştırmanın bulguları arasındadır. Araştırmanın diğer bir bulgusu olan ve üniversite öğrencilerinin psikolojik danışma yardımını almaktan kaçınmaya gerekçe sayılabilecek cinsel problemler gibi durumlar ile bu öğrencilerin psikolojik danışman özelliklerinden en çok güvenilir ve içten olma özelliklerini tercih etmeleriyle paralellik olduğu düşünülebilir. Şöyle ki; psikolojik danışmanın güvenilir ve içten olması, danışanın kişisel ve çoğu kişiyle paylaşmadığı özel problemlerini daha rahat açabileceği terapötik bir ortam oluşturulmasında önemli bir koşul olarak düşünülebilir. Bu çalışmaya katılan öğrencilerden sadece 53'ü daha önce psikolojik danışma yardımı almıştır. Bu durum çalışmanın sınırlılığı olarak ifade edilebilir ve daha sonra yapılacak olan benzer çalışmalarda sadece yardım alan öğrencilere ulaşılarak araştırmalar yürütülebilir.

Sonuç olarak bu çalışmanın üniversitelerin psikolojik danışma merkezlerinin oluşturulmasında ya da yeninden yapılandırılmasında araştırmacı ve düzenleyicilere yol gösterici bir nitelik taşıdığı ifade edilebilir. Bu bağlamda merkezi bir yapılanma ile psikolojik danışma merkezlerinin belli bir standarda göre oluşturulması önerilebilir. Bu standartların oluşturulmasında Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği öncü olabilir. Ayrıca bu çalışma, öğrencilerin psikolojik danışma hizmetinden beklentilerini ortaya koymasından da üniversitelerde bu hizmeti sunan uzmanlara öngörü sağlar bir niteliktedir. Psikolojik danışma birimlerinde çalışan uzmanlar merkezlerini tanıtıcı, öğrencileri ve onların yaşamlarında önemli olan kişileri bilgilendirerek ihtiyaç duyduklarında onları psikolojik yardım almaları konusunda cesaretlendirici çalışmalar sürdürebilirler. Yaptıkları çalışmalarda uzmanlar cinsiyetler açısından ortaya konulan farklılıkları dikkate alabilirler. Bunların yanı sıra farklı örneklerde yapılacak benzer içerikteki

Yeni çalışmaların konu hakkındaki literatürü güçlendirmek adına önemli olduğu görüşünden hareketle farklı örneklerde benzer çalışmaların yapılması önerilebilir.

Kaynaklar

- American Counseling Association. (1997). Governing council minutes of the September 1997 governing council meeting. Alexandria, VA.
- Bishop, J. B. (2006). College and University Counseling Centers: Questions in Search of Answers. *Journal of College Counseling*, 9, 6-19.
- Deniz, M. E. , Avşaroğlu, S. ve Hamarta, E. (2004). Psikolojik danışma servisine başvuran üniversite öğrencilerinin psikolojik belirti düzeyleri. *Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16, 1-12.
- Haigh, M. (2008). Coloring in the emotional language of place. *Journal of Invitational Theory and Practice* 14, 25-40.
- Koç, M., Avşaroğlu, S. ve Sezer, A. (2004). Üniversite öğrencilerinin akademik başarıları ile problem alanları arasındaki ilişki. *Selçuk Ün. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11, 483-497.
- Özbay, Y. (1996). Üniversite öğrencilerinin problem alanları ile yardım arama tutumları arasındaki ilişki, IX. Ulusal Psikoloji Kongresi, Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul.
- Özbay, Y., Terzi, Ş., Erkan, S. ve Cihangir Çankaya, Z. (2011). Üniversite öğrencilerinin profesyonel yardım arama tutumları, cinsiyet rolleri ve kendini saklama düzeyleri. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 1 (4), 59-71.
- Pektaş, İ ve Bilge, A. (2007). Ege Üniversitesi İzmir Atatürk Sağlık Yüksekokulu öğrencilerinin problem alanlarının belirlenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(14), 83-98.
- Pressly, P. K. and Heesackeri M. (2001). The Physical environment and counseling: a review of theory and research. *Journal of Counseling & Development*, 79, 148-160.
- T.C. Resmi Gazete (1984) *YÖK Mediko Sosyal, Sağlık, Kültür ve Spor İşleri Dairesi Uygulama Yönetmeliği*, 18301, 3 Şubat 1984. (T.C.Resmi Gazete, 3 Şubat 1984, Sayı: 18301.
- Taştan, N. ve Çürükvelioğlu, E. (2010). *Kırıkkale Üniversitesi Eğitim ve Fen Edebiyat Fakültesi öğrencilerinin problem alanları ve Kırıkkale Üniversitesi Danışma Rehberlik Uygulama ve Araştırma Merkezi'nden beklentileri*, 21-22 Ekim 2010 Mersin Üniversitesi, V. Üniversiteler Psikolojik Danışma ve Rehberlik Sempozyumu : Üniversite PDR Merkezleri: Güncel Uygulamalar ve Yönelimler, Mersin.
- Turan, N. ve Erdur, Ö. (2010). *Psikolojik Yardım Almaya İlişkin Tutum ve İçsel Çalışan Modeller*, 21-22 Ekim 2010 Mersin Üniversitesi, V. Üniversiteler Psikolojik Danışma ve Rehberlik Sempozyumu: Üniversite PDR Merkezleri: Güncel Uygulamalar ve Yönelimler, Mersin.
- Türküm, A. S. (2005). Who seeks help? Examining the differences in attitude of Turkish university students toward seeking psychological help by gender, gender roles, and help-seeking experiences. *The Journal of Men's Studies*, 13 (3), 389-401.
- Türküm, A. S. (2007). Üniversite gençliğine yönelik psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri, Özyürek, R., Korkut Owen, F. ve Owen, D. (Ed.), *Gelişen Psikolojik Danışma ve Rehberlik* (ss. 201-218). Ankara: Nobel Yayınevi.
- Yerin Güneri, O. (2006). Counseling services in Turkish Universities. *International Journal of Mental Health*, 35(1), 26-38.
- Yerin Güneri, O. ve Çapa Aydın, Y. (2010). *ODTÜ öğrencilerinin psikolojik danışma ve rehberlik ihtiyaçları analizi çalışması*, 21-22 Ekim 2010 Mersin Üniversitesi, V. Üniversiteler Psikolojik Danışma ve Rehberlik Sempozyumu : Üniversite PDR Merkezleri: Güncel Uygulamalar ve Yönelimler, Mersin.
- Ægisdó, S. and Lawrence H. G. (2009). Beliefs about psychological services (BAPS): development and psychometric properties. *Counseling Psychology Quarterly* 22 (2), 197-219.

Extended Abstract

Psychological Counseling services, as related to an individual's developmental stage, have an important function on individual's survive with obstacles and adaptation to life conditions. University years as a developmental stage has a critical role in terms of self-adjustment and active participation to his/her life environment; the psychological and social changes on young's life might bring a lot of struggles. An individual at university years is in a process of behaving independently, realizing potential strengths,

personal-development, having a job, enriching life standards, and preparing for the next developmental stage. Psychological counseling services are important for university students' needs. These services have direct and indirect functions on university students' needs; these functions are for intervention and prevention.

Students' needs for psychological counseling services differentiate based on social and technological developments. Also, each university, because of its unique structure, has unique differences in terms of these services. Although university students have some psychological problems, they avoid using these services. University students have to have awareness to use these services. Political and economical sources should be evaluated and structured again for research and practice in terms of students' perspective on counseling services. Thus, one of the goals of this study is to present student expectations from counseling services. Specifically, in this study, the goal is to present student' (who used counseling services and not used) expectations from the Psychological counseling services' physical qualities.

The participants of this study are 403 students who continue their education at Hacettepe University through 2010-2011. A survey with 23 questions is prepared by research team to determine students' knowledge on psychological counseling help, their expectation from physical environment, and students' perspective on help-seeking. The data are analyzed on computer with SPSS 18.0. The findings show that while 87% of participants didn't use counseling services, 13% used counseling services. This shows that students don't use these services at a high level. The other finding shows that female students used these services more than male students. This finding is parallel to what literature state so far. These services are used mostly by undergraduate students. 44% of participants who used these services had information on these services through their friends.

Another important finding of this research is 74% of participants use counseling services for their personal and social concern. In term of students' expectations from physical environment of counseling services, they prefer light color and few furniture in counseling settings. As known, light color and few furniture have a positive effect on counseling process. 50% of participants prefer these services on campus services. When students need help, they seek it from their friends and families. However, this depends on gender. While women prefer family, men prefer their friends. Another finding in this research, 95% participants believe that these services should be provided by university because these students need services for career counseling, couple counseling and individual counseling. However, some issues like sexual topics are not preferred to talk even by high education levels students. The last finding in this research is that the university students prefer counselors who have trusty, empathy and genuineness. The findings of this research can be used to setup and restructure counseling services. Turkish Counseling and Guidance Association can be a leader to form the standards.